

Krisen i barne- og ungdomsarbeidet (1)

Søkelys på arbeidsmetoder

Innledning

Vi driver et utstrakt arbeid blant de unge. Som aldri før, legger vi ned et stort arbeid, for å nå vår oppvoksende generasjon med Guds ord, slik at de skal bli frelst. Vi har både søndagsskole, yngreslag, ungdomsgrupper og kor. Og vi må takke Herren for alle som blir frelst, der de vende om "fra Satans makt til Gud, for at de kan få syndenens forlatelse og arvelodd blant dem som er helliget ved troen på meg." Ap.Gj.26,18. Vi må også takke Gud, for alle dem som står trofast i søndagskole-tjenesten, år etter år, ti år etter tiår. Dette viser at de er drevet av kallet, og ikke bare etter hva de selv har lyst til. Vi takker også Gud, for alle dem vi når med Guds ord i vårt leirarbeid. Vi er også glad for de arbeidsredskapene som Gud har gitt oss i skolene våre, der vi får gi dem Guds ord hver eneste dag. Derfor er det arbeidet som legges ned blant barn og unge, noe av det *viktigste* arbeidet, vi kan gjøre.

Når vi skal drøfte et så ømtålig emne som vi nå har foran oss, er det lett å såre, og gjøre noen urett i sin bedømmelse. Men jeg vil allikevel komme med en del betraktninger, fordi det er så viktig at vi setter søkelyset på det arbeidet som drives, slik at det kan fungere best mulig, og at de unge får den hjelp og rettledning som de trenger, ut i fra Guds ord.

Når jeg har formet overskriften "krisen i barne- og ungdomsarbeidet", da ligger det jo i den formuleringen at det er en krise. Men er det noen krise?

Mange har undret seg over, at vi mister de unge, når de kommer opp i ungdomsårene. Mange unge føler seg fremmede i våre forsamlinger. Hva er grunnen?

Det er viktig å være klar over at barne- og ungdomsarbeidet ikke skal stå for seg selv. Men at de unge skal føres inn i den ordinære forsamlingen, venneflokket.

Da er det avgjørende at det arbeidet som drives, har tilnærmet same innhold, som den ordinære forsamlingen. Det være seg både forkynnelse og sang. Ellers vil de føle seg fremmed når de kommer dit. Det er en vesentlig grunn til at vi ikke ser de unge på bedehuset. Derfor må vi angripe dette problemet ved roten, at en tenker på nytt, allerede i søndagsskolen, barnelag.

Sanger

Når det gjelder sanger, må vi bruke sangboken. Vi må så tidlig som mulig, gjøre de unge kjent med den sangsskatten vi har. Lær dem gjerne den sangen: *"O, Lammets blod, det dyrebare blod, Som gav meg liv da jeg ved korset stod, Det er min trøst i all min sorg og nød, Min trygge ankergrunn i liv og død"* (nr.279 v.1). La dem få smaken, på det, det egentlig dreier seg om.

Nemlig det at jeg står skyldig å fortapt i meg selv ovenfor Gud, men at Gud har meg gitt liv, ved at hans egen Sønn gav sitt blod for meg. For en tid siden var jeg på en bibelcamping som taler.

Jeg hadde med meg familien, deriblant gutten vår, som da var 4 år. Under et av møtene spurte møteleder hvilke barnesanger vi skulle synges. Da svarte gutten vår, at han gjerne ville synges *"Vår store Gud gjør store under, det største har han gjort mot meg, da han kastet mine synder i nådehavet bakom seg, og meg utvalgte til sin brud, O, du forunderlige Gud"*

Dette var en av mange sanger vi hadde lært han fra sangboken. Den var han glad i. Men de tok ikke hensyn til ham i det hele tatt, og flere bare lo, og syntes dette var moro. Det som skjedde var at de sang en barnesang. Dette gjorde vondt. Hvorfor skulle ikke en 4-åring kunne synges slike sanger?

Innholdet i sangene

Det er ikke bare at en bruker sanger som ikke brukes på bedehuset. Men det urovekkende at flere av barnesangene ikke er bibelske, eller har liten bibelsk substans.

Ta f.eks. sangen: *"Vi tar hverandres hender og setter oss omkring. -----For Gud er Far til alle....."*

Dette er en sang som en ikke har bibelsk dekning for. Det er ikke sant at Gud er Far til alle. Det er vranglære. Jesus sier at de som ikke er frelst, har djevelen til far. Joh.8,44. Da må vi ikke synger sanger, som sier det stikk motsatte.

Derimot sier Herren til de troende, at Faderen *"er den rette far for alt som kalles barn i himmelen og på jorden"* Ef.3,15.

En annen sang som også brukes ofte og som er svært populær er:

"Hvem er den beste venn av alle? Han som døde på korset for meg. Ham jeg min hyrde kan få kalle, trygt han meg leder på min vei.

Bedre enn far og bedre enn mor, bedre enn alle som finnes på jord. Alle som vil, får høre ham til. Jesus er den beste venn av alle."

Her sies det som vi ofte hører i forkynnelsen, at hvis du vil være en kristen, så er du det også.

Men det sier ikke Herren. "Samuel kjente ennå ikke Herren; for Herrens ord var ennå ikke

åpenbart for ham" 1.Sam.3,7. jfr. Ef.3,3 - Mt.11,27. Frelse er åpenbaring. Det er sant at mitt

Gudsforhold er ordnet, ved at Jesus *"ble slektens annen Adam: Han tok på seg å stå til ansvar for loven og for dommen i hele slektens sted. Kort sagt: Han gjorde det vi skulle ha gjort, og led*

det vi skulle ha lidd. Han forlikte verden med seg selv: ga verden den nåde, det hjertelag som Gud ovenfor den før fallet, idet han fullførte loven, led straffen, gjorde forbrytelsen god igjen, seiret over døden, djevelen og helvete og vant en evig forløsning for oss" (Carl O. Rosenius).

Der hjertet blir knyttet til dette budskapet, og ikke kan leve uten Jesus, der er et menneske frelst.

Men dette må åpenbares for et menneske. "Vår formørkede forstand Kan jo ikke sannhet kjenne, Uten din den gode Ånd Vil sitt lys i oss opptenne; Godt å tenke, tale, gjøre, Dertil må din Ånd oss føre."(Sangboken nr.25 v.2).

Lov og evangelium

I alt vårt arbeid må forkynnelsen stå i sentrum av to grunner. For det første at *"troen kommer av forkynnelsen som en hører, og forkynnelsen som en hører, kommer ved Kristi ord"* Rom.10,17.

For det andre er det i dag mye allmenn religiøsitet og lovtrelldom. Det er mange som treng hjelp.

Grunnene til dette er at mange ikke har sittet under en talerstol med en klar forkynnelse om synd og nåde. Det de har hørt har vært mer av en lovisk appellforkynnelse som ikke kan føre mennesket inn i evangeliet.

Derfor er det gjennom forkynnelsen av lov og evangelium at et mennesket blir ført inn i frelsen i Jesus. Men i og med at Guds ord kommer til oss på denne måten, det vil si, *"som anklage og som nådeforkynnelse for Jesu skyld, er det gitt en referanseramme innen hvilken alt skal plasseres som overhode hører hjemme i forkynnelsen. Uten denne referanserammen er det ikke mulig å tale kristelig."* (Carl Fr. Wisløff).

Dette svikter hos oss, og særlig når det gjelder forkynnelsen til de unge. Der blir Gud mest fremstilt som en kjærlig Far, en god venn. Kristendommen blir omtalt at det er trygghet, glede og fred. Mange har en oppfattelse av Jesus kun som en god hyrde, som skal leie meg trygt gjennom denne syndefulle og farlige verden. At han skal hjelpe og trøste meg. En jeg skal gå til når det er

vanskeligheter. Alt dette er sant. Men hvis hjertet ikke har fått gripe noe mer, er vi fortapt. Det avgjørende er at vi får se ham som vår stedfortreder, som har gjort det jeg verken kunne eller ville. Derfor må Kristus males som korsfestet for tilhørerne, slik at hjerte får hvile i det fullbrakte Golgata verket.

"Men nå er Guds rettferdighet, som loven og profetene vitner om, blitt åpenbaret uten loven. det er Guds rettferdighet ved tro på Jesus Kristus, til alle og over alle som tror." Rom.3,21f. Det blir gitt meg en rettferdighet fra Gud, som ikke krever våre gjerninger, vårt strev og vår lydighet. Den har Gud gitt meg i min stedfortreder, Jesus. "Det var Gud som i Kristus forlikte verden med seg selv, så han ikke tilregnet dem deres overtredelser" 2.Kor.5,19. Ordet forlikte, betegner et bytte. Hvilket bytte? Jesus tok din synd, jeg får hans liv. Det er dette som er evangeliet i en hovedsum. Alt ditt er hans og alt hans er ditt.

"Å, hvilke dype saker, Hvor undres vel min sjel: Se, Herren døden smaker Istedensfor sin trell! Den Herre Kristus, Gud og mann, For meg, fortapte synder, Gikk under dødens bann" (nr. 277 v.2).

Kanaan-språket

Noe som har forundret meg opp gjennom årene, er at hvorfor de voksne skal tro på Jesus, mens barna de skal forstå det. Vi hører ikke sjelden: Vi kan ikke snakke slik til de unge, for de forstår det ikke. Vi må bruke et språk som 90-årenes unge kjenner seg hjemme i. Det er sant at vi må prøve å snakke enkelt, men det gjelder også til voksne. Vi skal bruke de ordene som skriften selv bruker, men vi skal forklare det for tilhørende. Det er imidlertid viktig å understreke at kristendommen går ikke på det intellektuelle plan, men om hjerte forstår det, og griper det i tro. "for med *hjertet tror en* til rettferdighet, og med munnen bekjenner en til frelse" Rom.10,10. Jesus sier i Mt.18,6 "men den som forfører én av disse små som tror på meg, for ham var det bedre at det var hengt en kvernstein om hans hals og han var nedsenket i havets dyp" "disse små" som Jesus omtaler, er ganske små barn, nærmere bestemt et diebarn. Om disse sier Jesus at de tror på meg. Dette viser at frelsen ikke ligger på det intellektuelle plan.

Drama i forkynnelse

Det Herren ønsker med alle sammen er at de "skal bli frelst og komme til sannhets erkjennelse" (1.Tim.2,4). Da melder spørsmålet seg: Hvilke virkemidler har vi å ta i bruk for å nå de unge? Det er en kjent sak fra verdslig sammenheng, at det som vi får inn gjennom våre øyner, det vi ser på, husker vi bedre, enn om vi bare hører det. Slik tenker en også i kristen sammenheng. De sier at, for de unge skal forstå budskapet, må vi bruke drama.

Det har blitt et skikkelig dragsug i tiden, at vi må ta i bruk dramatiske virkemidler, for da forsterkes budskapet som formidles.

I lederhefte Maks hjelp blir det sagt på side 65: *"Vi vet at Den Hellige Ånd kan virke uavhengig og på tvers av pedagogiske prinsipp og menneskelig tankegang. Men som formidler er det aller viktigste budskapet, er det vårt ansvar å ta i bruk gode virkemidler der disse er tjenlige og ikke kommer i strid med Guds ord og den ærefrykt vi skal ha for ham"* Selv om det ikke her sier det rett ut, er det tydelig at her blir dramatisering forsvart som en god formidling av det bibelske budskapet.

En blir også skremt og urolig at Fjellhaug skoler har drama som valgfag. Rektor sier at de har funnet drama tjenlig i visse sammenhenger. Andre kristenledere sier at vi er hele tiden i en kontinuerlig prosess, der vi må vurdere hvilke virkemidler som er mest tjenlige for å nå

ungdommen. En ser det som svært viktig at det er bredde og variasjon. Ungdommen må finne sine former og uttrykksmåter når de skal formidle evangeliet.

Men da har en glemt noe avgjørende viktig. Det gjelder at vi lærer å bruke de midler hvor Herren selv virker. Hvilke midler er det? Det er først og fremst Herrens Ånd og Herrens ord. I virkeligheten er det bare én som kan *overbevise*. Den Hellige Ånd. Joh.16,8-11. Derfor skal vi *kun* bruke det skrevne ord. Vi når aldri lenger, enn det vi når på Ordets grunn. Ingen når lenger i arbeidet for Gud enn han når med Ordet.

"Ordet er forbindelsesmiddel mellom Gud og mennesker. I Ordet taler Gud personlig til oss. Han blir virksom i oss gjennom det. Han handler med oss, arbeider med oss, frelser oss gjennom det. Kristus bor, lever, virker i og med Ordet. Han er Ordet. Joh.1.1." (Øivind Andersen).

Mistet troen på Guds ord

Grunnen til at en bruker drama er at en dypest sett har mistet troen på selve Ordet.

På Guds Ords iboende virkekraft. Isrealsfolket hadde mistet livsforbindelsen med Ordet. De hadde mistet evnen til å høre. Jer.36,15f - 36,21-24. Det var ikke lenger frykt for ordet. Forkaster du ordet, så forkaster Herren deg. 1.Sam.15,26. Det er alvoret. Derfor er det alvorlig når et mennesket, og et folk, mister troen på Guds ord. "Om noen elsker meg, da holder han mitt ord", sier Jesus i Joh.14,23. Kjærligheten til Jesus og troskapen mot hans ord har kjennetegnet den sanne kirke gjennom alle tider.

Da Paulus forkynte i Korint kom han *"ikke med mesterskap i tale eller visdom da jeg forkynte dere Guds vitnesbyrd. og min tale og min forkynnelse var ikke med visdoms overtalende ord, men med Ånds og krafts bevis.* 1.Kor.2,1.4. Paulus forsøkte seg ikke med forskjellige krumspring for å overtale folket. Det var Ånden som skulle overbevise.

Sår og høste

Det står i Joh.4,37,38. *"For her er det et sant ord at én sår og en annen høster. Jeg har sendt dere ut for å høste det dere ikke har arbeidet med. Andre har arbeidet, og dere er kommet inn i deres arbeid"* Vi skal også høste blant de unge. Det skal være vårt siktemål nr.1. Det ser ut til at det har en helt glemt. En sier, at vi skal så Ordet ut blant barnene, så skal vi også høste i sin tid. Men dette er ikke en rett innstilling. Vi tror at også barnene, kan få et personlig møte med Jesus. Da er det avgjørende at vi legger til rette vårt arbeid, at Ordet får finne inngang i barnehjertene. Jeg vil i den forbindelse få nevne vårt leirarbeid. Det er vanlig at kveldsamlingene har en avdeling med leker og skjetser. Når andaktsholderen endelig slipper til, er ofte deltakerne så oppgiret, at det er vanskelig å følge med. *Dette er ikke alltid synlig. Det må vi merke oss.* Men det har skjedd noe med barnesinnene, som gjør at de er lite mottaklig for Ordet. Vi ønsker at kveldssamlingene må få være *helt* fri fra lek og moro. Etter bibelsamlingen, har barnene hele dagen å leke på. Da må kveldsmøtene, få være rene møter, der Ordet må få lyde til frelse og frigjøring. Det er viktig at vi har det klart for oss disse tingene, at vi skal høste også blant barnene. En annen side som ligger meg på hjertet er at formidlingen av Guds ord *skal* være i form av lov og evangelium, slik at de unge får en anklaget samvittighet, og får bruk for en frelser. Vi ser det spesielt i barnarbeidet når en skal formidle Guds ord til barnene at det utelukkende kun brukes bibelfortellinger. Det er ikke noe galt i det. Det er viktig at det bibelske stoffet blir fortalt. Men slik det brukes, så skjer det i form av at en kun formidler det bibelske materiale, uten at det anvendes på tilhørerne. Da blir de verken anklaget i samvittigheten, eller frigjort til et liv i Gud. Det er avgjørende at vi tenker at vi også skal høste blant barn og unge.

Forkynnelsen er selve hovedsaken

Forkynnelsen av Guds ord er ikke en av mange hovedsaker, i alt det som vi driver på med i Guds rike, men det er selve *hovedsaken*.

I alle sammenhenger er forkynnelsen hovedsaken: I bedehus, skoler, foreninger, lag, i stormøter og institusjoner. Mislykkes det med forkynnelsen og forkynnerne, er alt forgjeves. Hvis ikke forkynnelsen av lov og evangelium, lykkes for oss, da sitter vi bare igjen med et apparat, en organisasjon, som ikke betyr noen verdens ting innfor den levende Gud, verken til frelse, bevarelse eller til frigjørelse. Rom.10,17. Vi ser det spesielt på våre stormøter, der det er mange sangkor til stede, da skal de synge mange sanger. Når endelig predikanten slipper til, da tenker en at nå får en høre et befriende budskap, som igjen kan sette min sjel i frihet. Men hva møter en: En tekst som blir lest, men som blir knyttet en masse fortellinger til, både personlige og fra misjonsfeltene. Det er nødvendig at en får høre fra misjonen og om de unådde. Men allikevel sitter en igjen med en underlig tom følelse, at forkynnelsen ikke var *selve hovedsaken*, der Ordet ble lagt ut og anvendt på tilhørerne, men en masse tanker som blir knyttet til det.

Når troen på Guds ord svikter, blir forkynnelsen skiftet ut med korte andakter eller andaktsappell på ungdomsmøter og arrangement. Mange unge er opptatt av det ekstraordinære og nye i tiden. De gamle arbeidsformer med forkynnelse, vitnesbyrd og bønn, med andre ord de former som er kjent fra bedehuset, har ikke etter mange sin mening noe å gi de unge i dag.

På ungdommenes premisser

Våre ungdomsledere sier i dag, at skal vi nå ungdommen med Guds ord, må vi kommunisere med de unge. Vi må møte dem der de står. Når en eksempelvis bruker sangkrefter, der budskapet er ikke like klart i alle sangene deres, så forsvarer en med det at disse gruppene har en god innlevelse i unges situasjon i dag. Men da arbeider vi på de unges premisser. Det er sant at ungdomstiden kan være vanskelig for mange, med mange spørsmål som de lurer på. Det er også sant at vi skal hjelpe de så langt vi kan.

Men det som er vårt kall og oppdrag er ikke i første rekke å gi svar på alle livets spørsmål, men å hjelpe de til å stille de rette spørsmål. Ungdommene vet ikke (*det gjør forresten ikke de voksne heller*) hva som er de rette spørsmål å stille. Det er tiden - ikke evigheten, de er opptatt med. Hva er så de rette spørsmål? Hvordan skal jeg finne en nådig Gud? "*det er menneskenes lodd èn gang å dø, og deretter dom*" (Hebr.9,27). Ut i fra denne synsvinkel, må all forkynnelse orienteres ut i fra. Det er en evighet i straffen, og det er en evighet sammen med Jesus. Derfor er menneskenes sitt viktigste spørsmål: Hvordan blir jeg frelst, så jeg unngår Guds vrede? Isrealsfolket skulle slakte et lam, å stryke det på begge dørstolpene, og på den øverste dørbjelken. Hvorfor skulle de gjøre det? 2.Mos.12.23.

Hvis de ikke gjorde det, var de dødsens. Nå sier Det Nye Testamentet oss i 1.Kor.5.7 at "vårt påskelam er slaktet, Kristus"

Skal du ha med Gud å gjøre. Skal du unngå Guds straff og pine, så er det ditt forhold til dette lammet, som egentlig er Jesus, som er det avgjørende.

"Du kjem ikkje utanom Jesus, om du inn til livet vil gå"

Mange kristne tenker. Jeg kan ikke se blodet. Jeg kan ikke se Jesus. Men da skal du merke deg noe viktig. Blodet var strøket på utsiden. De som satt inni husene såg ikke blodet. De hadde bare et løfte å holde seg til. Men Gud såg blodet, og gjekk døren forbi. Det var blodet Gud såg etter, og bedømte alt utefra det. Det er mange ting i mitt liv som skulle vært annerledes, jeg

skulle gjort mer for Jesus. Men når jeg skal møte Gud på dommens dag, så er det bare en ting som er avgjørende, er mitt liv dekket med Jesu blod. 1.Joh.1.7. Hva renser fra all synd? blodet! Det er ikke din bekjennelse, eller ditt alvor, overgivelse. Så står det at blodet renser fra all synd. Den renser ikke 95 % av mine synder, men den renser fra all synd. Så står jeg hellig og ren og fullkommen innenfor Gud. Kol.1,21.22. Den som har fått sett inn i dette, og funne trøst for sin sjel i dette budskapet, har nok for både tid og evighet. Da blir alt det andre underordnet, i forhold til dette. Det er avgjørende at vi ikke mister dette perspektivet i vårt arbeid.

Ledere

De som skal ha et lederansvar, må kunne skille mellom lov og evangelium, og ha en viss åndelig innsikt og modenhet. Derfor skal de unge ikke slippe til å ha bibeltimer, ha andakter, lede møter, være bibelgruppeledere, eller være gruppeledere på leirer, der en skal gjennomgå Guds ord for de unge, før de for sin egen del, har det klart om forholdet mellom lov og evangelium. For at en kan lede noen inn i sannheten, må han selv være en kristen, med lys i Ordet. *"når en blind leder en blind, faller de begge i grøften" Mt.15,14.*

For det annet må lederne selv gå på bedehuset, og ha sin faste plass i forsamlingen. Hvordan skal en få de unge til å gå på møter, hvis ikke lederne selv går foran med et godt eksempel? Hvordan skal vi få de unge til å komme på møtene? Da er det at en del som tenker, at vi må ha et trekkplaster. Da vil de helt sikkert komme. Hvis vi for eksempel hadde fått en kristen idrettsmann, en kristen kjendis, da ville de lytte til budskapet på en annen måte, da ville de blitt kjekt å være på møte. Dette vil vi sterkt advare imot. Vi skal passe på at vi ikke gjør kristendommen populær, at vi arbeider på slike premisser. Her spiller lederne i forsamlingen, en stor rolle, der de i stor grad er med på å styre valg av talere og andaktsholdere. La oss heller holde fast ved "forkynnensens dårskap" (1.Kor.1,21), uten at vi trenger å søke til det populære og ekstraordinære.

"Og da jeg kom til dere, brødre, kom jeg ikke med mesterskap i tale eller visdom da jeg forkynte dere Guds vitnesbyrd. For jeg ville ikke vite av noe blant dere, uten Jesus Kristus, og ham korsfestet. Jeg var hos dere i svakhet, under stor frykt og beven, og min tale og min forkynnelse var ikke med visdoms overtalende ord, men med Ånds og krafts bevis, for at deres tro ikke skulle være grunnet på menneskelig visdom, men på Guds kraft." (1.Kor.2,1-5)

Avslutning

Det avgjørende i vårt liv, om vi er unge eller gamle, er at vi *"vinner fram til endemålet for deres tro: sjelens frelse" 1.Peter1,9.*

Ingenting må skygge for nettopp dette. Derfor må ikke de unge bli isolerte fra den eldre kristne generasjon og fra de forkynnere som har erfaring og tyngde i sin forkynnelse. Da må de unge og de eldre komme sammen, slik at de kan bli oppbygget "på deres høyhellige tro" Judas v.20. Det å lytte til eldre kristne, er av uunnværlig betydning. Da får en høre gjennom vitnesbyrdene hvordan livet med Gud er og arter seg. Måtte vi alle, stille oss slik, at Herren kjenner oss, når han henter alle sine Så sier Jesus at *"den som seirer, skal arve alle ting" Åpb.21,7.*